

KADERNOTA 2026-2029

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	3
LEESWIJZER	5
Opbouw Kadernota 2026-2029	5
FINANCIEEL KADER	6
Financieel vertrekpunt.....	6
Saldo 1e Bestuursrapportage 2025.....	6
Technische richtlijnen 2026-2029.....	6
Financiële gevolgen besluitvorming en formatieve kosten	8
Overige ontwikkelingen met financiële impact.....	9
Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025.....	12
Aangenomen moties en amendementen.....	14
Totaaloverzicht financieel meerjarenperspectief	16
Onderuitputting	17
Financiële kengetallen en verloop algemene reserve.....	18
Optimalisatie doelenboom	19
Financiële en beleidsmatige risico's en ontwikkelingen.....	20
BIJLAGEN	26
Bijlage 1: Tabel afschrijvingstermijnen per 1 januari 2025.....	26

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2026-2029, het moment om vooruit te kijken. Waar staan we als gemeente, wat staat ons te wachten en hoe zorgen we dat we klaar zijn voor de toekomst? We bevinden ons in een bijzondere periode: 2026 nadert sneller dan we denken en dat betekent niet alleen nieuwe gemeenteraadsverkiezingen, maar ook het afronden van deze bestuursperiode en het raadsakkoord.

De kadernota biedt normaliter ruimte voor visie en (strategische) beleidskeuzes. Gezien de financieel uitdagende tijd waarin we ons bevinden en het feit dat 2026 het laatste jaar is van deze raadsperiode, is in deze Kadernota 2026-2029 voornamelijk voor een financiële insteek gekozen. Het huidige raadsakkoord en de daarin vermelde ambities zijn daarbij als vertrekpunt gehanteerd, en de keuzes die in deze kadernota worden voorgesteld zijn daarop afgestemd.

We geven met deze kadernota inzicht in de actuele financiële stand van zaken. We hebben aandacht voor autonome ontwikkelingen, overige ontwikkelingen en uitdagingen, en werken toe naar de contouren die onze Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 gaan vormen.

Een belangrijk terugkerend thema is het zogeheten ravijnjaar 2026, waarbij gemeenten te maken krijgen met een structurele daling van de bijdrage uit het gemeentefonds. Toen in 2022 de eerste berichten verschenen over de rigoureuze ingreep van het Rijk in het gemeentefonds en duidelijk werd hoe ingrijpend hiermee het financiële perspectief van gemeenten zou veranderen, leidde dit tot een ernstige verstoring van de bestuurlijke verhouding met het Rijk. Een verstoring die nog altijd voortduurt. Sinds 2022 is de hoop op een bevredigende uitkomst steeds meer vervlogen en zijn veel gemeenten, gedwongen door de omstandigheden en regelgeving, overgegaan tot bezuinigingen en lastenverzwaring. Ook in Veenendaal hebben we dit traject doorlopen. Nu staan we op de drempel van 2026 en ligt het ravijn voor ons. Een ravijn dat iets minder diep is door de maatregelen waarover u in de Kadernota 2025-2028 heeft besloten. De inhoud van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk geeft zicht op enige verlichting, maar van een structurele tegemoetkoming is (nog) geen sprake. Dit is teleurstellend. Onder dit gesternte is de kadernota tot stand gekomen.

Ondanks de diverse maatregelen die vorig jaar zijn genomen laat de uitgangspositie voor de kadernota, de jaarschijf 2026 uit de vastgestelde Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 nog steeds een tekort zien van afgerond € 2,6 miljoen. Mede door de kostenontwikkelingen in het sociaal en fysiek domein en de noodzakelijke impulsen in de bedrijfsvoering sluit het financieel perspectief voor de jaren 2026 tot en met 2029 zonder aanvullende maatregelen met een negatief saldo.

In deze kadernota komen we daarom met voorstellen hoe we richting de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 een sluitende meerjarenbegroting willen realiseren. Hierbij is het door ons gehanteerde uitgangspunt dat er geen middelen beschikbaar zijn en de oplossingen dus binnen de bestaande budgetten gezocht moeten worden. Daarbij zijn we scherp blijven kijken naar wat echt nodig is, wat haalbaar is en hoe we onze middelen vervolgens zo effectief mogelijk blijven inzetten. Enkele keuzes die we hebben opgenomen zijn:

- Het huidig financieel kader voor de jaren 2026 tot en met 2029 voor de jeugdzorg op dit moment niet te verhogen met de doorwerking van de kostenstijging vanuit 2024 en het kader vanuit deze kadernota als taakstellend voor deze jaren te hanteren. Hiermee wordt de huidige taakstelling op de jeugdbudgetten opgehoogd met

afgerond € 1,4 miljoen in 2026 en 2027 en afgerond € 1,3 miljoen in 2028 en 2029. De uitdaging voor het invullen van deze taakstelling is hiermee aanzienlijk vergroot;

- De stelpost groei voor 2029 niet op te hogen, maar gelijk te houden aan het beschikbare bedrag in 2028. Het niet ophogen van de stelpost groei heeft een positief budgettair effect van € 500.000 in 2029. De extra lasten vanwege de groei van de gemeente dienen in dat jaar binnen de huidige budgetten opgevangen te worden;
- De oplossing voor de formatieve knelpunten te beperken tot hetgeen hoogst noodzakelijk is. De oorspronkelijke knelpunten, ingeschat op afgerond € 1,7 miljoen, zijn in deze kadernota teruggebracht naar een bedrag van € 549.000. Hierbij dient aangetekend te worden dat de keuzes over de invulling en de effecten op de onderliggende activiteiten ertoe kunnen leiden dat ambities of reguliere taken hierdoor onder druk komen te staan dan wel niet uitgevoerd kunnen worden;
- De extra inzet van een gedeelte van het surplus wat beschikbaar is in de algemene reserve voor een bedrag van € 562.000 in 2026 aflopend naar € 14.000 in 2029;
- In tegenstelling tot andere jaren de verwachte effecten van de Voorjaarsnota 2025 al in deze kadernota te verwerken. De voordelige effecten zijn ingeschat op € 3.284.000 in 2026, € 2.900.000 in 2027 en € 700.000 in zowel 2028 als 2029.

Wij achten deze maatregelen verantwoord, omdat we hiermee in gezamenlijkheid tot een afdoende oplossing komen. Na verwerking van alle ontwikkelingen en de voorgestelde keuzes, exclusief de inzet van het surplus van de algemene reserve, is er nog sprake van een negatief saldo van € 2.213.000 in 2026, € 541.000 in 2027, € 28.000 in 2028 en € 14.000 in 2029.

De actuele stand van de algemene reserve leidt tot een hoger inzetbaar surplus. Door een deel hiervan in te zetten ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldo Kadernota 2026 - 2029	-2.213	-541	-28	-14
Bijstellen reeds opgenomen surplus (10% AR), mits solvabiliteit minimaal 20%.	562	541	28	14
Saldo Kadernota 2026-2029 inclusief aanvullende inzet algemene reserve	-1.651	0	0	0

In het raadsakkoord hanteren we het uitgangspunt van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Er is, zoals u hierboven ziet en na inzet van een deel van het surplus van de algemene reserve, in deze kadernota sprake van een sluitende begroting in de jaren 2027 tot en met 2029. Bij de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zal worden voorgesteld om het tekort in 2026 van (op dit moment) afgerond € 1,65 miljoen te dekken uit de algemene reserve.

Na besluitvorming over deze kadernota worden de kaders uitgewerkt in de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Opbouw Kadernota 2026-2029

Dit document biedt inzicht in de financiële situatie van de gemeente Veenendaal voor de aankomende jaren en de uitdagingen die voor ons liggen. De Kadernota 2026-2029 vormt de basis voor de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De kadernota bevat voornamelijk het nieuwe financieel kader.

Het financieel kader omvat de volgende onderdelen:

- Financieel vertrekpunt;
- Saldo 1e Bestuursrapportage 2025;
- Technische richtlijnen 2026-2029;
- Financiële gevolgen besluitvorming en formatieve kosten;
- Overige ontwikkelingen met financiële impact;
- Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025;
- Aangenomen moties en amendementen.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot het financieel perspectief dat het uitgangspunt is voor de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Na het financieel perspectief geven wij een toelichting op de concrete invulling van de onderuitputting, nemen wij u mee in de ontwikkeling van de financiële kengetallen en het verloop van de algemene reserve, dat consequenties heeft voor de inzet van het surplus van de algemene reserve. Daarnaast geven wij u inzicht in de aangepaste planning voor de optimalisatie van de doelenboom en brengen wij financiële en beleidsmatige risico's en ontwikkelingen in beeld.

Conform de Nota afschrijving- en activabeleid 2025 (raad 3 juli 2025) vindt u in bijlage 1 de tabel met afschrijvingstermijnen.

Financieel kader

Financieel vertrekpunt

De basis voor de berekening van het financieel perspectief voor de komende jaren is de door de raad op 4 november 2024 vastgestelde Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028. Vervolgens zijn de budgettaire effecten van de septembercirculaire 2024 en de structurele gevolgen vanuit de derde bestuursrapportage 2024 verwerkt. De structurele effecten van de decembercirculaire 2024 zijn verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2025. In onderstaande tabel wordt het vertrekpunt aangegeven.

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldi Programmabegroting 2025-2028	-2.615	38	20	20
Saldi septembercirculaire 2024	15	5	23	23
Saldi 3e bestuursrapportage 2024	28	28	28	28
Saldo meerjarenperspectief per 07-01-2025	-2.572	71	71	71

Saldo 1e Bestuursrapportage 2025

Het saldo van de eerste bestuursrapportage 2025 is hieronder opgenomen. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de betreffende rapportage.

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1e bestuursrapportage 2025	-1.137	-1.359	-1.118	-1.118

Technische richtlijnen 2026-2029

Jaarschijf 2029 MIP

Het Meerjaren Investeringsplan (MIP) is voor deze kadernota geactualiseerd en doorgerekend. De effecten van deze doorrekening zijn dat er 2026 en 2027 een geringe afwijking ten opzichte van het huidige perspectief ontstaat, echter in 2028 en 2029 zijn de effecten groter. Zo ontstaat in 2028 een voordeel van ruim € 2,2 miljoen. De oorzaak hiervan betreft voornamelijk vrijvallende kapitaallasten vanwege de oplevering van het theater. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is namelijk rekening gehouden met volledige kapitaallasten vanaf 2028 voor het theater. Gezien de verwachting dat de oplevering pas in 2029 zal plaatsvinden ontstaat er een aanzienlijk voordeel in de raming van 2028 en is de benodigde last in 2029 lager dan oorspronkelijk was ingeschat. De aanvullende lasten van het volledige MIP zijn voor 2029 berekend op € 700.000. Dit bedrag wordt voornamelijk veroorzaakt door de investeringen die op de jaarschijf 2028 staan en vanaf 2029 tot rente- en afschrijvingslasten leiden.

Met de verwerking van bovengenoemde mutaties is het financieel kader voor het MIP 2026-2029 beschikbaar. Wij zullen in de uitwerking naar de programmabegroting dit kader voor het MIP als taakstellend hanteren. Het MIP 2026-2029 zal vervolgens onderdeel uitmaken van de besluitvorming over de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Het is daarbij belangrijk om in ogenschouw te nemen dat een globale doorkijk naar 2030 en verder een toename van de kapitaallasten laat zien. Dit is het effect van een meerjarig investeringsplan dat aanzienlijk is in de aankomende jaren, aangezien er onder andere forse investeringen in de openbare ruimte, het theater en onderwijshuisvesting op de planning staan. Een deel van de totale kapitaallasten van de investeringen landt pas in 2030 en verder.

We zullen daarom in aanloop naar de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 de investeringen van het MIP nogmaals nauwgezet analyseren en waar nodig met voorstellen komen, waarbij het hierboven genoemde kader het budgettaire uitgangspunt is.

Doorrekening algemene uitkering

Op basis van de huidige inzichten wordt de toevoeging van het accres aan het gemeentefonds in 2029 voor Veenendaal ingeschat op € 3.000.000. Dit betreft een grove inschatting, het werkelijke effect voor Veenendaal zal op basis van de meicirculaire 2025 bepaald worden. Dit effect wordt zoals gebruikelijk meegenomen bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Doorrekening technische richtlijnen

Bij de start van de begrotingscyclus voor het volgende jaar worden richtlijnen voor de technisch-financiële parameters opgesteld. Voor de jaren 2026-2029 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een loon- en prijsstijging van 2,7% per jaar op basis van de prijs bruto binnenlands product (pbbp) uit de septembercirculaire 2024;
- een index van 2,7% voor de tarieven van de gemeentelijke heffingen op basis van de pbbp uit de septembercirculaire 2024;
- een rentevoet van 3,5% voor aan te trekken financieringsmiddelen (conform de huidige meerjarenraming);
- de bouw van gemiddeld 450 woningen per jaar en een stijging van 650 inwoners per jaar.

Op basis van de huidige inschattingen is het voordelige effect van deze richtlijnen per saldo € 88.000 in 2026 en 2027 en € 13.000 in 2028 en 2029.

Normaliter wordt er vanuit de technische richtlijnen ook een bedrag gereserveerd voor de groei van de gemeente. De doorrekening van 2028 naar 2029 zou een extra bedrag betekenen van € 500.000 in 2029. Gezien het financieel perspectief wordt voorgesteld om voor 2029 hiervoor geen bedrag op te nemen. De huidige raming van deze stelpost is dan in 2029 gelijk aan 2028.

Het bovenstaande leidt tot de volgende financiële mutaties:

Overzicht technische richtlijnen

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Technische richtlijnen				
Actualisatie jaarschijf 2029 o.b.v. huidige MIP (2025-2028)	120	-246	2.283	-700
Accres 2029 (doorrekening algemene uitkering)				3.000
Doorrekening technische ontwikkelingen	88	88	13	13
Totaal technische richtlijnen	208	-158	2.296	2.313

Indexering en constante prijzen

In de raadsinformatiebrief "indexering na meicirculaire 2024" van 2 juli 2024 is aangegeven dat de resultaten van het onderzoek naar het effect van de systematiekwijziging, waarbij de inkomsten van het gemeentefonds in constante prijzen worden begroot, zal worden gepresenteerd in de begroting 2026. Het verschil tussen lopende prijzen en constante prijzen

heeft te maken met de manier waarop prijsveranderingen, zoals inflatie, worden meegenomen in de berekening van financiële bedragen.

Dit onderzoek heeft reeds plaats gevonden en de systematiewijziging voor het berekenen van de bijdrage uit het gemeentefonds op basis van constante prijzen heeft geen grote effecten voor de gemeente Veenendaal ten aanzien van het begrotingssaldo. Derhalve is ervoor gekozen om de huidige systematiek te handhaven.

Financiële gevolgen besluitvorming en formatieve kosten

Na de vaststelling van de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn en worden er diverse besluiten genomen met een financiële doorwerking in de komende jaren. Het gaat specifiek om onderstaande besluiten en nog te nemen besluiten.

Kadernota 2026/Ontwerpbegroting 2026 VRU

In de raadsvergadering van 20 februari 2025 is de Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en de zienswijze daarop aan de orde geweest. Daarnaast is recent de ontwerpbegroting over 2026 ontvangen. Uit deze documenten blijkt dat de gemeentelijke bijdrage in 2026 met € 92.000 en vanaf 2027 met € 118.000 stijgt. Deze stijging is het gevolg van de loon- en prijsstijgingen bij de VRU die hoger uitvallen dan de gemeentelijke indexering.

Parkeertarieven 2025

Op 21 november 2024 is door uw raad de Verordening parkeerbelastingen Veenendaal met daarin de parkeertarieven voor 2025 gewijzigd vastgesteld. De voordelige financiële consequenties van dit besluit voor het financieel meerjarenperspectief bedragen € 62.000 in 2026, € 74.000 in 2027, € 92.000 in 2028 en € 89.000 in 2029.

Formatieve ontwikkelingen

De afgelopen periode zijn er binnen de gemeentelijke organisatie meerdere formatieve knelpunten ontstaan en gesignaleerd. De knelpunten hebben betrekking op de uitvoering van wettelijke taken, de afgesproken ambities en de reguliere bedrijfsvoering. Om de onderliggende activiteiten te kunnen (blijven) uitvoeren, is het noodzakelijk om de formatieve knelpunten op te lossen. De ontstane knelpunten en de voorgestelde oplossingen worden hieronder toegelicht:

1. *Uitvoerings- en handavingsstrategie vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) Veenendaal*

Op 11 maart jl. heeft het college het Uitvoerings- en handavingsstrategie vergunningverlening, toezicht en handhaving Veenendaal (UHS) voor 2025 vastgesteld. Dit nieuwe beleid is noodzakelijk op basis van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging, welke in 2024 in werking zijn getreden. Tegelijkertijd is ook veel aanverwante regelgeving gewijzigd. En vanuit de provincie zijn dwingende aanbevelingen vanuit het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) gedaan om te voldoen aan de wettelijke eisen. Met de provincie zijn hierover, in het kader van het preventief toezicht, afspraken gemaakt.

Voor de uitvoering van de strategie is uitbreiding van de formatie noodzakelijk. Het gaat specifiek om 5 fte, waarvan 2fte voor de vergunningverlening en 3 fte voor het toezicht en handhaving. Van 2 fte kunnen de kosten doorberekend worden in de leges. Per saldo bedraagt het nadelige structurele budgettaire effect € 290.000 vanaf 2026.

2. *Formalisatie formatieplan Informatisering & Automatisering (I&A)*

Zoals vorig jaar uitvoerig behandeld, blijkt de al jaren daadwerkelijk ingezette formatie van I&A voor een fors bedrag niet opgenomen in de begroting. Dat is vorig jaar ook als opmerking in de meerjarenbegroting 2025-2028 gemeld aan de raad en het college heeft ingestemd met de incidentele uitgaven voor 2025. De verwachting was dat er bij deze kadernota structurele middelen beschikbaar zouden zijn ter dekking. Dit blijkt niet het geval waardoor het nu alsnog in deze kadernota is opgenomen. Overigens is voor het totale bedrag van zo'n € 1,2 mln. deels dekking gevonden in realistische bijdragen van de gemeenten waar we diensten aan verlenen. Per saldo is € 880.000 extra benodigd. Als de formatie niet op niveau gebracht wordt, bestaat het risico dat ook de dienstverlening aan andere gemeenten niet conform de afspraken plaatsvindt. De consequentie hiervan is dat we de reeds geraamde inkomsten vanuit de DVO's niet of niet volledig kunnen realiseren.

3. Overige formatieve knelpunten

Naast de hierboven aangegeven knelpunten zijn er meerdere formatieve ontwikkelingen zichtbaar die tevens om een oplossing vragen. Deze knelpunten zijn zichtbaar binnen alle thema's (Ruimte, Samenleving, Bedrijfsvoering en Dienstverlening). Het gaat dan specifiek om formatieve knelpunten bij het Klantcontactcentrum, archief, ruimtelijk beleid en ruimtelijke initiatieven, databaseer openbare ruimte, P&O, Wmo, onderwijshuisvesting, werk en inkomen, volkshuisvesting en economie.

Met de totale inventarisatie van de overige formatieve knelpunten is een bedrag van € 1.691.000 gemoeid. Naast deze knelpunten moet een concern brede taakstelling ook nog deels worden gerealiseerd.

Na een kritische beoordeling en onderzoek naar welke knelpunten alsnog intern kunnen worden opgelost en wat echt onontkoombaar is, hebben we het genoemde bedrag met omstreeks € 600.000,- kunnen verlagen.

Ondanks deze reductie is het voor de uitvoering van eerdergenoemde taken en ambities noodzakelijk dat er op diverse organisatieonderdelen extra formatie beschikbaar komt. Het gaat in totaal dan nog om een structureel bedrag van € 1.098.000 vanaf 2026.

Gezien het financieel perspectief en ten behoeve van het kunnen realiseren van een sluitende begroting is in het financieel perspectief in deze kadernota het bedrag gehalveerd naar € 549.000. Dit betekent wel dat in het bestuurlijk-ambtelijke samenspel gezien moet worden welke formatieverzoeken niet of gedeeltelijk worden ingevuld, waarbij nadrukkelijk ook rekening gehouden moet worden met het feit dat ambities of reguliere taken hierdoor onder druk komen te staan dan wel niet uitgevoerd kunnen worden.

Overzicht van besluitvorming en formatieve kosten

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Besluitvorming en formatieve kosten				
Kadernota / ontwerpbegroting VRU 2026 (raad 20 feb 25 + juni)	-92	-118	-118	-118
Parkeertarieven 2025 (raad 21 nov 24)	62	74	92	89
U&H Strategie en VTH 3 fte (college 11 maart 25)	-290	-290	-290	-290
Formalisatie formatieplan I&A (college 17 dec 24)	-880	-880	-880	-880
Formatieontwikkelingen 50%	-549	-549	-549	-549
Totaal besluitvorming en formatieve kosten	-1.749	-1.763	-1.745	-1.748

Overige ontwikkelingen met financiële impact

Er zijn diverse overige ontwikkelingen die op ons afkomen en in financiële zin in deze kadernota hun beslag krijgen. Het betreft met name de onderstaande ontwikkelingen.

Kostenstijging jeugdzorg

Op basis van de definitieve jaarrapportage van de regio JeugdFV over 2024 is er sprake van een verdere (structurele) kostenstijging van de jeugdzorg. Als we deze kostenstijging laten doorwerken in ons meerjarenperspectief dan is er sprake van een negatief effect van afgerond € 1,4 miljoen in 2026 en 2027 en afgerond € 1,3 miljoen in 2028 en 2029.

Deze kostenstijging dient in samenhang gezien te worden met het huidige budgettaire kader en de door de raad vastgestelde taakstellingen op de jeugdzorg. Daarbij is het uitgangspunt dat we kostenstijgingen trachten op te lossen binnen de huidige budgetten. En in de afgelopen periode heeft met name de kostenstijging in de jeugdzorg reeds een groot beslag gelegd op de gemeentelijke middelen.

Om deze kosten te beheersen zijn we, naast het uitvoeren van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd en het uitvoeren van de reeds eerder ingezette maatregelen, met de raad het traject 'Grenzen aan onze jeugdzorg' gestart. Dit traject dient ter facilitering van de raad in het maken van bewuste keuzes omtrent de verdeling van schaarse middelen over de jeugdigen in Veenendaal. Dit mede om de jeugdzorg in Veenendaal in financieel opzicht toekomstbestendig te maken. Na de consultatie van de raad over de verdere uitvoering van het traject, zullen de inhoudelijke maatregelen nader worden uitgewerkt. Het definitieve voorstel met keuzes zal naar verwachting in oktober 2025 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Vervolgens worden deze keuzes verwerkt in de verordening die in het eerste kwartaal van 2026 aan u ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Het kabinet heeft daarnaast in haar voorjaarsnota aangekondigd voor 2026 en 2027 incidenteel aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de jeugdzorg op basis van het rapport 'Groeipijn'. Hiermee kan de geraamde rijksvergoeding voor deze jaren worden gerealiseerd en kan de geraamde taakstelling op grond van de hervormingsagenda jeugd voor de jaren 2026 en 2027 worden ingevuld. Zie voor een nadere toelichting de tekst onder het kopje 'Voorjaarsnota 2025'.

Ook houden we in deze kadernota rekening met de verwachte kostenstijging in 2026 als gevolg van de wettelijke verplichting om reële tarieven te hanteren bij de jeugdzorg. Zie hiervoor de toelichting onder het kopje 'Indexatie Wmo/Jeugdzorg'.

Gelet op het bovenstaande stellen we voor om het huidig financieel kader voor de jaren 2026 tot en met 2029 voor de jeugdzorg op dit moment niet te verhogen met de doorwerking van de kostenstijging vanuit 2024 en het kader vanuit deze kadernota als taakstellend voor deze jaren te hanteren. En daarbij het mogelijke risico op overschrijding van dit kader, naast het reeds bestaande risico over de haalbaarheid van de vastgestelde taakstellingen, in de risicoparagraaf te verwerken. Hiermee wordt immers de facto de uitdaging voor het terugdringen van de kosten van de jeugdzorg vergroot.

Indexatie Wmo/Jeugdzorg

In de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is vastgelegd dat we vanaf 2026 voor alle gemeentelijke budgetten de pbbp-systematiek voor de indexering hanteren. Deze pbbp-systematiek wordt ook door het Rijk gehanteerd bij de berekening van het gemeentefonds. Voor 2026 bedraagt deze indexering 2,7% (zie de technische richtlijnen). Bij de budgetten met betrekking tot de Wmo en de Jeugdzorg zijn we op basis van de wet- en regelgeving (AmvB) verplicht om reële tarieven te hanteren bij de inkoop van de zorg. Concreet is deze verplichting vorm gegeven via de OVA/PPC systematiek. Voor 2026 is deze OVA/PPC indexering ingeschat op 4,24%. Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting dienen we voor de Wmo en Jeugdzorg de effecten van de aanvullende indexering in het financieel meerjarenperspectief voor 2026 te verwerken. De structurele budgettaire consequenties zijn voor de Wmo € 235.000 in 2026 en voor de jeugdzorg € 776.000 in 2026.

Indien we ervan uit zouden gaan dat bovenstaande ontwikkeling (specifiek: het huidige verschil tussen de pbbp- en de OVA-PPC-index) zich ook in de jaren 2027 en volgende jaren voor zal doen, dan loopt het negatieve budgettaire effect verder op met afgerond € 0,7 miljoen in 2027 naar € 2,2 miljoen in 2029.

Op dit moment hebben we echter geen zicht op de OVA/PPC indices voor 2027 en volgende jaren. Mogelijk dat deze indexpercentages ook af zullen wijken van de pbbp-systematiek, maar hierover bestaat nog geen zekerheid. Wij zien deze ontwikkeling daarom vooralsnog als een risico en zullen erop terugkomen zodra hier meer duidelijkheid over is.

GGDrU ontwerpbegroting 2026

Recent is de ontwerpbegroting van de GGDrU voor 2026 ontvangen. De voorgestelde begroting is beleidsarm en houdt rekening met de financiële situatie van gemeenten. In totaal wordt door gemeenten in de regio Utrecht € 475.000 bezuinigd op maatwerk, naast een algemene taakstelling van € 300.000. Dit leidt tot een gezamenlijke bezuiniging van € 775.000 op de GGDrU als geheel.

Ondanks nodige bezuinigingen op lokaal maatwerk kan Veenendaal belangrijke programma's voortzetten, zij het in afgeschaalde vorm. Denk aan programma's als Stevig Ouderschap, de Gezonde School-aanpak en betrokkenheid van de GGD in lokale teams.

Gezondheidsbevordering is een wettelijke, maar kwetsbare taak van de GGDrU door landelijke en lokale bezuinigingen, wat heeft geleid tot een krimp van 8 fte op een team van 25 fte. Het algemeen bestuur van de GGDrU heeft daarom ingestemd met het structureel onderbrengen van 2 fte binnen de basisdienstverlening om de continuïteit van kennis, advies en preventie te waarborgen.

Op basis van deze begroting zal de gemeentelijke bijdrage structureel € 26.000 hoger uitvallen dan beschikbaar is in het huidig financieel meerjarenperspectief. De stijging wordt enerzijds veroorzaakt door de verhoging met 2 fte (zoals hierboven beschreven) en anderzijds doordat de GGDrU een andere loon- en prijsindexering toepast dan waar we gemeentelijk rekening mee houden.

Masterplan theater

Bij de behandeling van het masterplan van het nieuwe theater in de raadsvergadering van 21 november 2024 is aangegeven dat het theater vanaf 2029 in haar exploitatie te maken krijgt met aanloopverliezen in de jaren 2029, 2030 en 2031. Deze verliezen bedragen resp. € 350.000 in 2029, € 100.000 in 2030 en € 50.000 in 2031. In deze kadernota is het tekort in 2029, ad € 350.000, verwerkt. Gezien het incidentele karakter van deze mutatie, wordt voorgesteld om de € 350.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Overzicht ontwikkelingen met financiële impact

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Ontwikkelingen vanaf 2026				
Kostenstijging Jeugdzorg	0	0	0	0
Indexering Wmo AmvB Reeie prijzen / contracten	-235	-235	-235	-235
Indexering Jeugdzorg AmvB reele prijzen / contracten	-776	-776	-776	-776
GGDrU Ontwerpbegroting (raad juni 25)	-26	-26	-26	-26
Masterplan Theater				-350
Dekking masterplan Theater vanuit algemene reserve				350
Totaal ontwikkelingen	-1.037	-1.037	-1.037	-1.037

Overige kleine ontwikkelingen met financiële impact

Aanschaf applicatie burgerzaken

Voor een efficiënte uitvoering van de E-diensten bij het klantcontactcentrum is de aanschaf van een specifieke applicatie noodzakelijk. Door deze applicatie zal de kwaliteit van dienstverlening voor de burger toenemen, wat in lijn is met het raadsakkoord. En deze ontwikkeling sluit goed aan bij ons profiel als ICT-stad. Met het aanschaffen van de applicatie is een structureel bedrag gemoeid van € 95.000. Dit is verwerkt in het perspectief.

Rentelast nieuwbouw theater

Op 21 november 2024 heeft u een voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van het theater beschikbaar gesteld. Omdat de kapitaallasten pas m.i.v. 2027 geraamd zijn in de begroting, is voor de rentelast in 2026 een incidenteel bedrag van € 15.000 nodig.

Veense Huiskamer

Tot en met 2025 is de Veense Huiskamer voor de helft van de jaarlijkse kosten gefinancierd uit IZA-middelen. Oorspronkelijk zou dit gedeelte gedekt worden uit externe financiering via het Oranjefonds op het moment dat Veens Welzijn de ANBI-status zou verwerven. Deze aanvraag is echter afgewezen. Nu de incidentele middelen wegvallen is het wenselijk om dit gedeelte van de kosten structureel te borgen. Het gaat specifiek om een structureel bedrag van € 25.000 vanaf 2026.

Overige kleine ontwikkelingen met financiële impact

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Aanschaf applicatie burgerzaken	-95	-95	-95	-95
Rentelast nieuwbouw theater	-15	0	0	0
Veense Huiskamer	-25	-25	-25	-25
Totaal overige kleine ontwikkelingen	-135	-120	-120	-120

Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025

Voorjaarsnota 2025

Op 18 april jl. is door het Rijk de Voorjaarsnota 2025 gepubliceerd. De voorjaarsnota geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. Over de gevolgen worden we geïnformeerd via de meicirculaire 2025. Conform de huidige beleidslijn worden de structurele financiële gevolgen vanuit de meicirculaire 2025 verwerkt in de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Gezien de importantie en het verwachte substantiële budgettaire effect van de voorjaarsnota met betrekking tot ons meerjarenperspectief achten wij het zinvol deze effecten te betrekken bij de keuzes in deze kadernota, waarna de verwerking -zoals gebruikelijk- plaatsvindt in de programmabegroting.

In de voorjaarsnota wordt in financiële zin voor de gemeenten voornamelijk ingegaan op de kostenstijging in de jeugdzorg. Het kabinet heeft de adviezen vanuit het Rapport 'Groeipijn' van de deskundigencommissie beoordeeld en voor de jaren 2026 en 2027 overgenomen. In haar vervroegde tweede advies zal de commissie Van Ark begin 2027 haar oordeel vellen over de verhouding tussen kosten en budget voor jeugd over de jaren 2025, 2026 en een inschatting maken voor het lopende jaar 2027. Maar ook over de jaren daarna: 2028 en verder.

Concreet gaat het om de volgende maatregelen:

- Het dempen van de terugval van het gemeentefonds in 2026 met afgerond € 400 miljoen (van € 2,4 miljard naar € 2 miljard). In het overleg hierover met de VNG is door het Rijk aangegeven dat dit bedrag specifiek is toe te rekenen aan de financiering jeugd binnen het gemeentefonds. Vanaf 2028 dient de terugval weer via maatregelen binnen de jeugdzorg opgevangen te worden;
- Het voor 50% dempen van het structurele tekort in de jeugdzorg met € 414 miljoen vanaf 2025. Ook hier dient het budgettaire effect vanaf 2028 via maatregelen binnen de jeugdzorg gedekt te worden;
- Het ingroeipad van de maatregelen uit de Hervormingsagenda wordt voor 2026 en 2027 verzacht met respectievelijk € 498 miljoen en € 447 miljoen.

Vanaf 2028 komt er een nieuw 'Financieel arrangement' voor de jeugdzorg. Dit arrangement wordt mede gebaseerd op het volgende advies van de deskundigencommissie die al vervroegd (in 2027) beschikbaar zal komen. Het Rijk gaat er in de Voorjaarsnota 2025 van uit dat er vanaf 2028 extra maatregelen getroffen worden om de kosten van het stelsel verder te beheersen. Er is dus nog geen structurele oplossing. Daarom gaan we er in deze kadernota vanuit dat de effecten van de Voorjaarsnota 2025 slechts effect hebben op de jaren 2026 en 2027 van ons meerjarenperspectief.

Het dempen van de terugval van het gemeentefonds levert ons in 2026 en 2027 naar verwachting resp. € 1.360.000 en € 1.435.000 op. De compensatie voor het structurele tekort in de jeugdzorg wordt ingeschat op € 1.697.000 in 2026 en 2027. In de tweede bestuursrapportage 2024 is reeds rekening gehouden met een structurele inkomstenraming(rijksvergoeding) van € 860.000. Per saldo is er sprake van een voordelig financieel effect van € 837.000 in 2026 en 2027.

De verzachting van de ingeboekte besparingen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd in het gemeentefonds in 2026 en 2027 zal naar verwachting voor Veenendaal een voordelig financieel effect opleveren van € 2.042.000 in 2026 en € 1.833.000 in 2027. Het kabinet gaat er -net als de deskundigencommissie- vanuit dat het niet realistisch is dat deze besparingen op basis van de huidige inzichten gerealiseerd kunnen worden. Deze compensatie heeft een rechtstreekse relatie met de ingeboekte taakstellingen in ons financieel meerjarenperspectief op grond van deze besparingen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Ook wij gaan ervan uit dat deze taakstellingen in 2026 en 2027 niet gerealiseerd kunnen worden. Voorgesteld wordt om de te ontvangen rijksvergoeding in te zetten voor de invulling van deze taakstellingen van € 1.655.000 in 2026 en € 1.905.000 in 2027.

Naast de ontwikkelingen bij de jeugdzorg zijn ook diverse overige ontwikkelingen in de voorjaarsnota opgenomen die financiële gevolgen hebben voor de gemeente. We hebben een inschatting gemaakt van de budgettaire effecten van deze ontwikkelingen. Het gaat concreet om de volgende 2 ontwikkelingen:

1. *BTW compensatiefonds (BCF-stelpost)*

In de voorjaarsnota is de definitieve afrekening van het BTW compensatiefonds over 2024 verwerkt. De definitieve afrekening valt € 115 miljoen negatief uit. Dit bedrag wordt onttrokken aan het gemeentefonds.

Omdat wij structureel in onze meerjarenbegroting rekening houden met de meest recente opgave van het BTW compensatiefonds heeft deze verlaging voor Veenendaal een structureel negatief effect van € 400.000.

2. *Accres LPO prijsdeel 2025*

Het Rijk heeft in de voorjaarsnota het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. Op basis van deze cijfers is het accres voor het prijsdeel opgehoogd met name vanwege de hogere

inflatie. Voor Veenendaal betekent dit een structureel hogere algemene uitkering van € 1.100.000.

In deze kadernota wordt voorgesteld om deze extra compensatie vanwege inflatie niet in te zetten voor de aanpassing van de budgetten maar als dekking in te zetten voor de tekorten in het meerjarenperspectief. Hierdoor bestaat het risico dat de prijsstijgingen niet binnen de huidige budgetten kunnen worden opgevangen.

Zoals hierboven aangegeven zijn de bedragen gebaseerd op inschattingen. De werkelijke uitkomsten zullen bekend zijn zodra we de meicirculaire 2025 hebben ontvangen en doorgerekend.

CAO afspraak 2025

Recent zijn de werkgevers en de bonden het eens geworden over de CAO voor het gemeentepersoneel. Op basis van deze afspraken blijkt dat de loonstijging in 2025 lager uitvalt dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Het structurele voordeel wordt op dit moment ingeschat op € 925.000. De nieuwe CAO loopt tot en met 31 maart 2027, bij het bepalen van het structurele voordeel is rekening gehouden met een stelpost voor de loonontwikkeling vanaf 31 maart 2027 op basis van de indexatie conform de pbbp-index. De werkelijke CAO ontwikkelingen na 31 maart 2027 en aanpassingen in de premies voor sociale lasten kunnen voor afwijkingen zorgen.

Overzicht effecten Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025				
VJN demping ravijnjaar, aandeel Jeugd, 424 miljoen, aandeel 0,34%	1.360	1.435		
VJN compensatie Jeugd 414 miljoen, aandeel 0,41%	1.697	1.697		
Reeds in begroting opgenomen rijksvergoeding	-860	-860		
VJN groeipad HVA Jeugd	2.042	1.833		
Invulling taakstelling HVA i.v.m. groeipad	-1.655	-1.905		
Doorrekening VJN afrekening BCF stelpost	-400	-400	-400	-400
Doorrekening effect LPO accres prijsdeel 2025	1.100	1.100	1.100	1.100
Doorrekening effect nieuwe CAO onderhandeling	925	925	925	925
Totaal Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025	4.209	3.825	1.625	1.625

Aangenomen moties en amendementen

Bij de besluitvorming over de Kadernota 2025-2028 en de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 heeft de raad diverse moties en amendementen aangenomen. Onderstaand wordt ingegaan op de moties en amendementen die relevant zijn voor deze Kadernota 2026-2029.

M2024.29 Meer uit Gemeentefonds dan minder OZB

Afgelopen jaar heeft u een motie aangenomen over het matigen van de OZB-stijging als er extra middelen vanuit het Rijk komen. Concreet luidt deze motie: Indien het Rijk haar bezuinigingen op het gemeentefonds terugdraait en de verwachte tekorten bij de gemeente vanaf het zogeheten ravijnjaar 2026 gaat dekken, de raad voor te stellen om de boven trendmatige OZB verhogingen voor de jaren 2026, 2027 en 2028 (verder) te matigen.

Zoals u hierboven hebt kunnen vernemen, heeft het kabinet in haar voorjaarsnota extra middelen beschikbaar gesteld voor het dempen van de terugval van het gemeentefonds. In

de toelichting hierop is door de VNG aangegeven dat deze demping betrekking heeft op de financiering van jeugd in het gemeentefonds. En het kabinet stelt op dit moment slechts per saldo voor twee jaar aanvullende middelen beschikbaar. Gelet op deze informatie en het financieel meerjarenperspectief achten wij het niet raadzaam om deze middelen in te zetten voor het matigen van de OZB-stijging. Het heeft immers geen structureel effect.

A2024.49 “Schrappen MAZL-bezuiniging”

Per amendement heeft u vorig jaar besloten om de voorgestelde bezuiniging van € 55.000 met betrekking tot de ‘MAZL-begeleiding bij ziekteverzuim’ vanaf 2026 te schrappen en dit te dekken door een extra besparing op de kosten van de jeugdzorg vanuit het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd (HVA). En daarbij tevens besloten om deze maatregel en het besparingspotentieel van de HVA opnieuw te overwegen bij de Kadernota 2026-2029.

Het Rijk heeft in haar Voorjaarsnota 2025 aangekondigd dat gemeenten voor 2026 en 2027 gecompenseerd worden voor de eerder ingeboekte besparingen vanuit de HVA. Hiermee kan deze heroverweging met 2 jaar uitgesteld worden.

Nu wordt het MAZL-project op regionale basis uitgevoerd. Voor Veenendaal vindt dit project in gezamenlijkheid met Rhenen en Renswoude plaats. In Rhenen is de voorzetting van dit project onderdeel van de bezuinigingsmogelijkheden. De besluitvorming hierover kan daarmee gevolgen hebben voor de voortzetting van het project.

M2024.46 Motie Eerlijkere kostenverdeling rioolheffing

Door complexiteit van de materie is de in de motie gevraagde planning niet gehaald en daarom is er nog geen andere heffingsmethodiek voor de rioolheffing in deze kadernota verwerkt. Voor het zomerreces zal een raadsinformatiebrief over de motie worden aangeboden. Daarin lichten we de verschillende, mogelijke heffingsmethodieken toe met alle voor- en nadelen inclusief de randvoorwaarden. Besluitvorming over de heffingsmethodiek kan dan na het zomerreces plaatsvinden.

Een andere heffingsmethodiek voor de rioolheffing is overigens niet van invloed op het saldo van de kadernota. De rioolheffing mag immers niet meer dan 100% van de (toegerekende) lasten bedragen. Er is sprake van een kostendekkend systeem.

M2024.45 Motie Themabijeenkomst Integraal groenbeleid

Conform deze motie worden de uitkomsten van de bijeenkomst van 8 mei jl. gebruikt bij het opstellen van een actuele visie op de groenstructuur en het groenbeleid voor Veenendaal. Deze visie wordt verwerkt in de Omgevingsvisie (die eind 2025 aan de raad wordt aangeboden) en daarna uitgewerkt in het samenhangende (omgevings)programma Groen, Water en Klimaat.

Bij het uitwerken van het omgevingsprogramma (en mogelijke alternatieven daarin) worden ook de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt, zodat de raad realistische keuzes kan maken en daarbij passende budgetten beschikbaar kan stellen.

Totaaloverzicht financieel meerjarenperspectief

Bovengenoemde ontwikkelingen resulteren in het volgende meerjarenbeeld:

(bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldi Programmabegroting 2025-2028	-2.615	38	20	20
Saldi septembercirculaire 2024	15	5	23	23
Saldi 3e bestuursrapportage 2024	28	28	28	28
Saldo meerjarenperspectief per 07-01-2025	-2.572	71	71	71
1e bestuursrapportage 2025	-1.137	-1.359	-1.118	-1.118
Saldo na 1e bestuursrapportage 2025	-3.709	-1.288	-1.047	-1.047
Besluitvorming en formatieve kosten				
Kadernota / ontwerpbegroting VRU 2026 (raad 20 feb 25 + juni)	-92	-118	-118	-118
Parkeertarieven 2025 (raad 21 nov 24)	62	74	92	89
U&H Strategie en VTH 3 fte (college 11 maart 25)	-290	-290	-290	-290
Formalisatie formatieplan I&A (college 17 dec 24)	-880	-880	-880	-880
Formatieontwikkelingen 50%	-549	-549	-549	-549
Totaal besluitvorming en formatieve kosten	-1.749	-1.763	-1.745	-1.748
Saldo na raads- en collegevoorstellen	-5.458	-3.051	-2.792	-2.795
Technische richtlijnen				
Actualisatie jaarschijf 2029 o.b.v. huidige MIP (2025-2028)	120	-246	2.283	-700
Accres 2029 (doorrekening algemene uitkering)				3.000
Doorrekening technische ontwikkelingen	88	88	13	13
Totaal technische richtlijnen	208	-158	2.296	2.313
Saldo na technische richtlijnen	-5.250	-3.209	-496	-482
Ontwikkelingen vanaf 2026				
Kostenstijging Jeugdzorg	0	0	0	0
Indexering Wmo AmvB Reelee prijzen / contracten	-235	-235	-235	-235
Indexering Jeugdzorg AmvB reele prijzen / contracten	-776	-776	-776	-776
GGDrU Ontwerpbegroting (raad juni 25)	-26	-26	-26	-26
Masterplan Theater				-350
Dekking masterplan Theater vanuit algemene reserve				350
Totaal ontwikkelingen	-1.037	-1.037	-1.037	-1.037
Saldo na ontwikkelingen	-6.287	-4.246	-1.533	-1.519
Aanschaf applicatie burgerzaken	-95	-95	-95	-95
Rentelast nieuwbouw theater	-15	0	0	0
Veense Huiskamer	-25	-25	-25	-25
Totaal overige kleine ontwikkelingen	-135	-120	-120	-120
Saldo na overige ontwikkelingen	-6.422	-4.366	-1.653	-1.639
Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025				
VJN demping ravijnjaar, aandeel Jeugd, 424 miljoen, aandeel 0,34%	1.360	1.435		
VJN compensatie Jeugd 414 miljoen, aandeel 0,41%	1.697	1.697		
Reeds in begroting opgenomen rijksvergoeding	-860	-860		
VJN groeipad HVA Jeugd	2.042	1.833		
Invulling taakstelling HVA i.v.m. groeipad	-1.655	-1.905		
Doorrekening VJN afrekening BCF stelpost	-400	-400	-400	-400
Doorrekening effect LPO accres prijsdeel 2025	1.100	1.100	1.100	1.100
Doorrekening effect nieuwe CAO onderhandeling	925	925	925	925
Totaal Voorjaarsnota 2025 en CAO afspraak 2025	4.209	3.825	1.625	1.625
Saldo Kadenota 2026 - 2029	-2.213	-541	-28	-14
Bijstellen reeds opgenomen surplus (10% AR), mits solvabiliteit minimaal 20%.	562	541	28	14
Saldo Kadernota 2026-2029 inclusief aanvullende inzet algemene reserve	-1.651	0	0	0

Het financieel meerjarenperspectief laat -voorafgaand aan de aanvullende inzet van de algemene reserve- een negatief saldo zien van € 2.213.000 in 2026, € 541.000 in 2027, € 28.000 in 2028 en € 14.000 in 2029.

Inzet surplus algemene reserve

Op basis van de huidige en toekomstige ontwikkeling van de algemene reserve verwachten we een hoger bedrag in te kunnen zetten voor de dekking van het meerjaren tekort. De richtlijn is dat er maximaal 10% van het surplus vanuit de algemene reserve hiervoor mag worden ingezet, mits er ook sprake is van een solvabiliteit van minimaal 20%. Gezien het huidige perspectief is het niet noodzakelijk om in 2028 en 2029 de volledige 10% van het surplus in te zetten. Op basis van de huidige inschattingen kan de bijdrage vanuit de algemene reserve opgehoogd worden met € 562.000 in 2026, € 541.000 in 2027, € 28.000 in 2028 en € 14.000 in 2029. Daarmee is de inzet van de reserve in 2026 en 2027 10%, in 2028 6% en in 2029 8%.

Na de inzet van het surplus van de algemene reserve bedraagt het saldo in 2026 € 1.651.000 (negatief) en is het saldo in de jaren 2027 tot en met 2029 nihil.

Het perspectief van deze kadernota loopt tot en met 2029. Zoals eerder al in deze kadernota vermeld, is het wel belangrijk om in ogenschouw te nemen dat een globale doorkijk vanaf 2030 een toename van de kapitaallasten laat zien. Dit is het effect van een meerjarig investeringsplan dat aanzienlijk is in de aankomende jaren, aangezien er onder andere forse investeringen in de openbare ruimte, het theater en onderwijshuisvesting op de planning staan. Een deel van de totale kapitaallasten van deze investeringen landt pas in 2030 en verder.

We zullen daarom in aanloop naar de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 de investeringen van het MIP nogmaals nauwgezet analyseren en waar nodig met aangepaste voorstellen komen.

Onderuitputting

In de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is, na verwerking van de aangenomen amendementen, een stelpost onderuitputting opgenomen van afgerond € 1,3 miljoen. Mede op basis van de afwijkingen vanuit de jaarstukken 2024 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden voor de invulling van deze stelpost. Uit deze eerste inventarisatie blijkt dat op dit moment al een gedeelte van de stelpost onderuitputting van € 1,3 miljoen toegerekend kan worden naar de specifieke taakvelden. De komende periode vindt een nadere analyse plaats, waarbij onderzocht wordt hoe we verder invulling kunnen geven aan deze stelpost. In de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 komen wij bij u hierop terug.

Recent is in het parlement een motie aangenomen die gemeenten de mogelijkheid moet bieden om, net als het Rijk, een algemene stelpost voor de onderuitputting op te nemen. De minister heeft de motie ontraden en daarbij aangegeven dat de motie in strijd is met de huidige BBV regels. Zolang de BBV regels niet zijn aangepast, wordt ook vanuit de provincie geadviseerd om hier geen gebruik van te maken.

Financiële kengetallen en verloop algemene reserve

Ontwikkeling schuldquote

Om de ambities waar de gemeente voor kiest te realiseren heeft de gemeente veel extra financieringsmiddelen nodig waardoor de schuldquote behoorlijk gaat oplopen.

De schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van een gemeente ten opzichte van de eigen middelen (berekend als schulden gedeeld door jaarlijkse baten) en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Het gemeenschappelijke financieel toezichtkader (GTK 2020) van de provincie geeft als signaleringswaarde risicovol bij een schuldquote van > 130%. De komende jaren zien we dat de schuldquote boven deze grens gaat uitkomen. Ook als we rekening houden met een stevige onderuitputting bij de investeringen en hogere reserves wordt de bovengrens van 130% in 2032 bereikt.

Gelet op deze ontwikkeling is contact opgenomen met de provincie. De provincie heeft desgevraagd aangegeven dat de ontwikkeling van de schuldquote één van de criteria is die een rol spelen bij de beoordeling van de gemeentelijke positie. Zij adviseert een gedegen financiële onderbouwing te maken van de gehele gemeentelijke financiële positie en de schuldquote daar een onderdeel van te laten zijn. Afhankelijk van de totale gemeentelijke positie zal dan in de toekomst duidelijk moeten worden of het MIP bijstelling behoeft.

Geprognostiseerd verloop algemene reserve

Algemene reserve	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1/1/25 conform jaarrekening 2024	30.616	32.831	28.463	26.226	23.609	22.344
Toevoegingen regulier	20	20	20	20	20	20
Onttrekkingen regulier	-16	-16	-16	-16	-16	-16
Onttrekkingen/stortingen o.b.v. Programmabegroting 2025-2028	63					
Onttrekking IKC				-1.600		
Resultaat jaarrekening 2024	2.942					
Resultaat 1e bestuursrapportage 2025	-723					
Vorbereidingskosten t.l.v. algemene reserve	-71	-73	-73	-73	0	0
Theater voorstel kadernota					-350	0
Prognose stand algemene reserve	32.831	32.762	28.394	24.557	23.263	22.348
Saldo meerjaren perspectief excl. aanvullende bijdrage AR max 10%		-2.213	-541	-28	-14	
Reeds opgenomen onttrekking aan AR in Programmabegroting 2025		-1.524	-1.086	-892	-892	
Aanvullende onttrekking aan AR max 10%		-562	-541	-28	-14	
Subtotaal saldo prognose algemene reserve	32.831	28.463	26.226	23.609	22.344	22.348

(Prognose saldo ultimo mei 2025)

Inzet surplus algemene reserve

Sinds vorig jaar is het toegestaan om van het surplus van de algemene reserve – dat is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit) - jaarlijks maximaal 10% in te zetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk is aan 20%. Omdat de gemeentelijke solvabiliteit aan het einde van 2024 uitgekomen is op 36% is het zeer aannemelijk dat aan deze voorwaarde de komende jaren wordt voldaan.

In de huidige meerjarenraming 2026 -2029 hebben we rekening gehouden om in 2026, 2027, 2028 en 2029 respectievelijk € 1,5 miljoen, € 1 miljoen, € 0,9 miljoen en € 0,9 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve en in te zetten in het meerjarenperspectief.

Op basis van de huidige inschattingen kan de bijdrage vanuit de algemene reserve opgehoogd worden met € 562.000 in 2026, € 541.000 in 2027, € 28.000 in 2028 en € 14.000 in 2029.

De exacte onttrekking is aan verandering onderhevig als gevolg van mutaties in de saldi meerjarenperspectief alsmede mutaties in het benodigde weerstandsvermogen.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zal opnieuw bepaald worden hoe hoog de toegestane onttrekking kan zijn.

Optimalisatie doelenboom

In het spoorboekje P&C-cyclus 2025 is opgenomen dat we, mede in overleg met de griffie, dit jaar een (eerste) doorontwikkeling in de doelenboom in de programmabegroting (en vervolgrapportages) willen maken. De optimalisatie van de doelenboom is gericht op een compacte structuur en het verbeteren van sturing en verantwoording. Daarmee biedt het op verschillende niveaus meer inzicht in de voortgang en impact, en daarmee meer mogelijkheden om effectief te sturen en te verantwoorden. Dit kan tevens helpend zijn in de aanloop naar een nieuw raadsakkoord. In het spoorboekje is opgenomen daar een eerste opbrengst van in de kadernota te presenteren. Dit proces vraagt echter wat langere doorlooptijd. Eind mei zullen we over de eerste ambtelijke aanzetten afstemming hebben met de auditcommissie. Daar nemen we tevens in mee hoe een en ander verder qua informatie en eventuele verdere betrokkenheid van de raad ingevuld gaat worden in aanloop naar verwerking in de programmabegroting. Dit betreft een met name technische optimalisatie die vanzelfsprekend geen wijziging aanbrengt in de politieke doelen en ambities.

Financiële en beleidsmatige risico's en ontwikkelingen

Er zijn diverse financiële en beleidsmatige risico's en ontwikkelingen te benoemen die in deze kadernota niet financieel zijn vertaald, maar die in de komende periode wel kunnen leiden tot hogere lasten. Ook zijn er ontwikkelingen zonder financiële impact (of budgetneutraal) die we graag bij u onder de aandacht brengen.

Impulsbudget en sociale infrastructuur IW4

In de komende jaren ontvangen we vanuit het Rijk twee semi-structurele budgetten, namelijk een impulsbudget en een budget ten behoeve van de infrastructuur van sociale werkbedrijven. In de afgelopen jaren is door de deelnemende gemeenten reeds ingezet op de doorontwikkeling van IW4. De middelen, ingeschat op € 285.000 jaarlijks tot 2034, worden gebruikt voor het aflossen van de langlopende lening van € 2,65 miljoen bij BNG (kosten zijn voor de GR).

Versterken infrastructuur arbeidsmarkt

De financiële middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het versterken van de infrastructuur van de arbeidsmarkt bestaan uit bestaande en nieuwe structurele middelen en tijdelijke middelen die aflopen tot 2034. Deze middelen lopen via de centrumgemeente Ede.

Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek

Vanuit het Rijk ontvangen we middelen ten behoeve van de zogenaamde alleenverdienersproblematiek. We ontvangen hiertoe een decentralisatie uitkering en derhalve worden de middelen te zijner tijd budgetneutraal verwerkt.

Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen

In aanloop naar het vastgoedbeleidsplan en het vastgoedbeheersplan, welke in het laatste kwartaal van 2025 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd, heeft door een extern bureau een inventarisatie/schouw plaatsgevonden van het benodigde onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed voor de komende tien jaren.

Uit deze inventarisatie blijkt dat de geprognostiseerde onderhoudskosten voor de komende tien jaar aanzienlijk hoger zijn dan de dotaties in deze periode. Hierdoor wordt de onderhoudsvoorziening vanaf 2028 negatief. De belangrijkste oorzaken van de stijging van de kosten zijn de werkelijke prijsstijgingen in de afgelopen vijf jaar, de groei van het gebouwenbestand in de afgelopen jaren en een aantal grote werkzaamheden die in de komende tien jaren moet plaatsvinden. In de jaarrekening 2024 is reeds een aanvullende storting in de onderhoudsvoorziening van afgerond € 1,1 miljoen verwerkt. Daarnaast is de verwachting dat ook de structurele storting in de onderhoudsvoorziening in ieder geval voor de periode na 2029 opgehoogd moet worden. In het vastgoed beleids- en beheersplan wordt u hierover nader geïnformeerd/geadviseerd.

PBBP- systematiek

In 2024 is besloten om vanaf 2026 de indexering van gemeentelijke budgetten te baseren op de pbbp systematiek, conform de indexering van de Algemene uitkering van het Rijk. In de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is ook opgenomen dat er risico's verbonden zijn aan de (vervroegde) invoering van deze systematiek. Dit komt onder andere naar voren bij de eerdergenoemde wettelijke verplichtingen om reële tarieven te betalen voor uitvoering van taken binnen Jeugdzorg en Wmo.

Indien prijs- en loonstijgingen hoger liggen dan de indexeringen vanuit de pbbp-systematiek dan betekent dit ook dat de gesubsidieerde instellingen, gemeenschappelijke regelingen (zoals de VRU en de GGDrU) en andere partijen zoals Veens Welzijn, het CJG, Sportservice Veenendaal en de cultuurinstellingen onvoldoende compensatie ontvangen en een tekort zelf moeten opvangen of dat de gemaakte afspraken moeten worden herzien. Indien bij onvoldoende compensatie de afspraken moeten worden herzien, dan kan dit ook

frictiekosten met zich meebrengen, bijvoorbeeld als gevolg van het afstoten van formatie. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat we gehouden zijn aan het betalen van de bijdrage zoals deze uiteindelijk door de besturen van de betreffende regelingen wordt vastgesteld.

VRU

De focus voor de VRU ligt op het voorbereiden van toekomstscenario's voor 2027, waarin de VRU voor grote financiële uitdagingen staat. Naast bestaande scenario's zijn door het AB ook een 'nulscenario' en een 'krimpscenario -3%' toegevoegd. De voorgenomen BDUR-korting van 10% is nog niet van tafel. Voor Veenendaal wordt mogelijk gestart met de afbouw van een nadeelcompensatie (circa € 800.000 per jaar), afhankelijk van wijzigingen in de dagbezetting van de brandweer.

ODRU

Per 1 januari 2026 wordt de ODRU naar verwachting opgeheven vanwege de voorgenomen fusie met RUD Utrecht tot één nieuwe Omgevingsdienst Utrecht. De financiële gevolgen voor gemeenten worden medio 2025 duidelijk. De verwachtingen voor de toekomst zijn positief. Bij het niet realiseren van een fusie zal er aanvullend budget nodig zijn.

Minimaregelingen

Het contract met de huidige uitvoerder loopt tot 1 juli 2026. Een nieuwe aanbesteding of andere constructie is nodig, waarbij risico's zijn op hogere kosten.

Wet van school naar duurzaam werk.

Deze wet is nog in behandeling. Verwacht wordt dat deze geen budgettaire gevolgen heeft.

Wet proactieve dienstverlening SZW

Deze wet, die waarschijnlijk nog in 2025 aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd, moet het niet-gebruik van voorzieningen verminderen. Mogelijk leidt dit tot een efficiëntere werkwijze en lagere uitvoeringslasten.

Inburgering

Landelijke beleidswijzigingen rond migratie en asiel kunnen zorgen voor instabiliteit in de instroom van inburgeraars. Dit heeft directe gevolgen voor de inkoop van voorzieningen en de formatie.

Wet participatiewet in balans

Per 2026 worden wetswijzigingen verwacht die de Participatiewet beter laten aansluiten op de behoeften en mogelijkheden van mensen. Gemeenten krijgen meer ruimte voor maatwerk, met als doel effectievere ondersteuning richting werk. De nadruk komt te liggen op vertrouwen en menselijke maat. Voor de uitvoering is een investering nodig, waarvan de impact pas later volledig duidelijk wordt. Uitsluitel volgt na besluitvorming in oktober 2025.

Grenzen aan de jeugdzorg

Met de raad zijn we in gesprek over de vraag 'Hoe verdelen wij de schaarse middelen goed over de jeugdigen in Veenendaal. Dit traject is erop gericht om, aanvullend op de maatregelen vanuit de Hervormingsagenda, gemeentelijke en/of regionale oplossingen te creëren om de jeugdzorg betaalbaar te houden. Hierbij wordt ook, zoals geadviseerd wordt in het rapport 'Groei pijn', ingezet op maatregelen in de andere (aanpalende) domeinen, zodat er minder een beroep wordt gedaan op de jeugdzorg (als sluitstuk in de keten). Deze maatregelen vragen om een investering om op de lange termijn tot een besparing te komen waarvan de omvang nog niet te voorzien is. Duidelijkheid is er pas na besluitvorming door de raad hierover in oktober 2025. Als de vraag niet afneemt, zijn stijgende kosten en personele tekorten te verwachten. Dit zal niet alleen de jeugdzorg raken, maar ook druk zetten op andere gemeentelijke voorzieningen.

Aanbesteding woonvoorzieningen

In 2025 vindt een nieuwe aanbesteding plaats voor woonvoorzieningen. De tarieven voor 2026 zijn nog niet bekend, wat onzekerheid geeft over de financiële consequenties.

Invoering Eigen Bijdrage Hulp bij huishouding (Wmo) per 1 januari 2027

De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Hulp bij huishouding is verschoven naar 2027. In 2026 vinden de voorbereidende werkzaamheden plaats. De verwachte financiële effecten zijn meegenomen in de meerjarenraming.

IZA / GALA / AZWA

Als opvolging van het IZA en GALA wordt op landelijk niveau gewerkt aan en onderhandeld over een Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA). Op het moment van schrijven is er nog geen duidelijkheid over de inhoud van dit akkoord en de financiële middelen. De huidige uitvoering van onderstaande onderdelen en de ambtelijke formatie die nodig is om de onderdelen uit te voeren is deels danwel volledig afhankelijk van de komst van dit AZWA. Het gaat om: Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, JOGG, Welzijn op Recept, één tegen eenzaamheid, voortzetten activiteiten vanuit IZA en onderhoud ketenaanpakken overgewicht

Vanuit het IZA en de regionale netwerksamenwerking met samenwerkingspartners in zorg en welzijn zijn vanaf 2024 diverse activiteiten en projecten gestart met als doel de beweging van zorg naar gezondheid. Zo zijn er in bijvoorbeeld Veenendaal laagdrempelige steunpunten voor inwoners met psychische kwetsbaarheid gestart, wordt er intensief met de huisartsen samengewerkt en komt er een regionaal leefstijlloket. Als het IZA geen vervolg krijgt in het AZWA, kan er ook geen vervolg worden gegeven aan deze activiteiten, wat een negatieve impact kan hebben op de inwoners die betrokken zijn bij deze activiteiten en op de samenwerking met de partners in het IZA-netwerk.

Het Meldpunt onbegrepen gedrag wordt mede gefinancierd door de gemeenten Rhenen en Renswoude. De kans bestaat dat Rhenen— gezien de financiële uitdagingen voor deze gemeente— zich terug trekt uit het meldpunt. In dat geval ontstaat een tekort van € 60.000. Daarnaast is inzet van Pro Persona nu nog via IZA gedekt. Zonder AZWA vervalt deze dekking.

Wettelijke Zorgplicht

Op dit moment wordt de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) geactualiseerd. Eén van de belangrijkste wijzigingen is het opnemen van een zorgplicht voor gemeenten. De zorgplicht wordt ingesteld om te waarborgen dat iedere inwoner binnen een redelijke afstand toegang heeft tot een volwaardige bibliotheek. Vanaf 2026 wordt deze wettelijke zorgplicht voor bibliotheken naar verwachting ingevoerd. Gemeenten ontvangen structureel € 2,90 per inwoner via het gemeentefonds, wat voor Veenendaal neerkomt op circa € 200.000 per jaar vanaf 2027. Dit is naar verwachting een budgettair neutrale ontwikkeling.

Eén Cultuurbedrijf

Op 9 juli 2024 is het amendement 'één cultuurbedrijf' (A2024.57) aangenomen door de gemeenteraad. De raad wordt in mei geconsulteerd over de verdere uitvoering van het amendement. Hiervoor zijn drie mogelijke scenario's onderzocht en heeft het college een voorkeursscenario benoemd. De exacte kosten voor de realisatie van het amendement zijn voor een deel afhankelijk van de uitkomst van de raadsconsultatie en zijn daarom nu nog niet volledig in beeld. Wel is in beeld dat de implementatiekosten zullen variëren tussen € 165.000 en € 450.000 (waarbij de implementatiekosten van het meest vergaande scenario nog verder kunnen oplopen, afhankelijk van de schaal en ambitie). Eventuele frictiekosten worden nader uitgewerkt in het plan van aanpak op basis van de uitkomst van de

raadsconsultatie. Het plan van aanpak wordt in het vierde kwartaal van 2025 met de raad gedeeld.

Landelijke ontwikkelingen rondom financiering Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)

Vanuit het rijk is er onduidelijkheid over de regionale WEB middelen. De signalen zijn nu dat er een korting van 10% wordt doorgevoerd, maar de inhoudelijke toelichting is in korte tijd al meerdere keren gewijzigd. Het is een ontwikkeling waar een grote afhankelijkheid aan hangt voor wat betreft de financiële middelen voor onder andere het Taalhuis en de aanpak van laaggeletterdheid.

Overschrijding subsidieregeling vrijwilligerswerk en informele zorg

Het subsidieplafond van de subsidieregeling Vrijwilligerswerk en informele zorg is de afgelopen twee jaar overschreden (overschrijding tussen de € 30.000 en € 50.000). De juridische kaders van deze regeling waren niet toereikend om de aanvragen af te kunnen wijzen. Daarnaast zien we ook dat steeds meer vrijwilligersorganisaties de subsidieregeling weten te vinden. Ten tijde van het schrijven van deze kadernota wordt voor 2026 nogmaals een overschrijding voorzien. Dit heeft te maken met het feit dat aanpassing van de regeling een langer tijdsbestek vraagt, terwijl het aanvraagproces voor 2026 (op grond van de Algemene subsidieverordening) in het voorjaar wordt afgerond. Indien nodig komen wij hier in de programmabegroting op terug.

RVT/Proeftuin (Jeugdzorg)

Op 23 april 2025 werd ambtelijk bekend gemaakt dat er in de voorjaarsnota middelen ontbreken voor het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming. Hierdoor komt het Koersbesluit van het ministerie van VWS en V&J, waarin besloten zou worden tot een transitie van de kind- en gezinsbescherming, te vervallen. Dit betekent concreet dat er vanaf 2026 geen incidentele middelen beschikbaar zijn voor hervormen van het stelsel voor kind en gezinsbescherming en kan zodoende vanaf 2026 niet meer geïnvesteerd worden in het beproeven van nieuwe werkwijzen middels proeftuinen die richting geven aan een koersbesluit op basis van het toekomstscenario. In de voorjaarsnota zijn alleen middelen gereserveerd voor het versterken van de lokale teams. De uitdagingen in het stelsel zijn echter dermate groot dat niets doen ook geen optie meer is. Het Ministerie van VWS en V&J werken aan een 'noodplan' voor het vervolg, uiteraard binnen de huidige wettelijke en financiële kaders. Dit noodplan zal anders zijn dan het toekomstscenario en zich mogelijk alleen richten op een optimalisatie van de huidige keten binnen het huidige wettelijke kader. Deze huidige landelijke koerswijziging heeft impact op het verloop van het huidige project binnen de Jeugdhulpregio JeugdFV.

Ontwikkeling in regionale afspraken bekostiging bemoeizorg

Door stijgende loonkosten en complexiteit binnen de doelgroep komt de regionale bekostiging van bemoeizorg onder druk te staan. Mogelijk moeten lokale gemeenten (waaronder Veenendaal) financieel bijdragen. Een van de mogelijkheden is dat bepaalde preventieve voorzieningen en interventies die dakloosheid moeten voorkomen bekostigd moeten gaan worden door de lokale gemeenten (tussen de € 170.000 en € 200.000).

Wooncoach

Eerder heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor een wooncoach. Voor 2026 is er nog grotendeels dekking beschikbaar. Vanaf 2027 is geen budget meer beschikbaar terwijl er o.a. vanuit het nog te ontwikkelen huisvestingsprogramma en de ontwikkelingen bij het Ambacht extra noodzaak aanwezig is om de functie van de wooncoach duurzaam te bestendigen.

De wooncoach draagt bij aan doorstroom op de woningmarkt en adviseert inwoners om hun woning toekomstbestendig in te richten. De resultaten tot dusverre hebben aangetoond dat de wooncoach van toegevoegde waarde is voor het gehele huisvestingsprogramma.

Groei en Bloei / Verstedelijkingsstrategie (Veenendaal-De Klomp, De Meent)

De vraag naar woningen is ook in Veenendaal nog steeds enorm. Het recht op huisvesting is niet alleen vastgelegd in de grondwet, maar een betaalbare en duurzame woning is ook een belangrijke randvoorwaarde voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. Om de ontwikkeling van voldoende woningen te kunnen faciliteren is het ook noodzakelijk de stad mee te laten bewegen in deze ontwikkelingen. Denk hierbij aan mobiliteit, voorzieningen, economie, recreatie enzovoort. Hiervoor is in Veenendaal de opgave Groei en Bloei opgezet. Voor de groei en bloei van Veenendaal zetten we ons op verschillende manieren in. Allereerst met de grote hoeveelheid lopende (woningbouw)projecten in de stad (zie hiervoor het projectenboek). Daarnaast werken we in regionaal verband samen aan de vertaling van de door de raden vastgestelde verstedelijkingsstrategie tot concrete nieuwe projecten. In 2026 ronden we de gebiedsverkenningen aan de randen van Veenendaal af. Dit betreft de verkenning ten noorden (De Klomp) en ten zuidoosten (De Meent) van Veenendaal. Daarna volgt een voorstel voor het vervolg wat mogelijk moet leiden tot een gebiedsontwikkeling voor na 2030. Hierbij zal ook de financiële vraag worden meegenomen.

Aanpak landelijk gebied/natuur/Gebiedsproces Binnenveld

Er spelen op dit moment veel ontwikkelingen in het landelijk gebied. Denk hierbij aan de brief afkomstig van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel inzake stikstof, maar ook de ontwikkeling van het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) inclusief Groen Groeit Mee en tot slot het gebiedsproces Binnenveld inclusief de actualisatie van het Beheerplan N2000 Binnenveld. Duidelijk is dat de urgentie op een gedegen aanpak van natuurherstel en stikstof door recente gerechtelijke uitspraken alleen maar is toegenomen. Onze gemeente is onvoldoende aangehaakt op deze ontwikkelingen. In eerste instantie is dit logisch aangezien de gemeente Veenendaal nauwelijks buitengebied heeft en maar een zeer beperkt aantal agrariërs heeft binnen haar grenzen. Echter wordt op basis van het concept UPLG, maar ook de eerste richtingen voor de herstart van het gebiedsproces Binnenveld, steeds meer duidelijk dat er wel degelijk maatregelen gaan komen die effect hebben op Veenendaal. Effecten op de mogelijke groei van de stad, grondwatereffecten in de bestaande stad enzovoort. Het is dan ook nodig dat hiervoor voldoende capaciteit in onze organisatie komt. Niet alleen om te volgen, maar ook om onze belangen te vertegenwoordigen. Daarbij komt dat het voor onze stedelijke ontwikkelingen aan de oostkant van stad van belang is dat er gewerkt wordt aan natuurherstel van N2000-gebied. Dit is nodig om vergunningverlening weer mogelijk te maken. Het is namelijk noodzakelijk (vanwege het additionaliteitsvereiste) om te kunnen aantonen dat salderingsmaatregelen die we eventueel inzetten voor stedelijke ontwikkelingen, niet nodig zijn voor het minimaal behoud van de natuur. Hiervoor is het gebiedsproces Binnenveld opgezet. Na het maken van de concrete afspraken wordt bezien wat de (structurele) financiële consequenties zijn, ook voor wat betreft de personele invulling.

Onderwijshuisvesting

Op basis van de laatste leerling prognoses moet zowel op de korte als ook de lange termijn rekening gehouden worden met een groei van het aantal leerlingen. De gemeente heeft een zorgplicht voor het huisvesten van deze leerlingen. Dit zal daarom naar verwachting gevolgen hebben voor de investeringen in de onderwijshuisvesting en de besluitvorming over de jaarlijkse aanvragen voor het onderwijs huisvestingprogramma. Op dit moment wordt onder meer ingeschat dat er, vanwege deze groei, in 2026 en 2027 extra noodlokalen in

Veenendaal-Oost nodig zijn, waarvan een eerste berekening laat zien dat hiervoor in zowel 2026 als 2027 een investering nodig is van € 513.000. In aanloop naar de programmabegroting zullen we de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting nader analyseren en waar nodig een voorstel hiervoor bij u voorleggen. De ontwikkelingen worden mede beoordeeld in het kader van het nieuwe Integrale Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en het meerjareninvesteringsplan (MIP).

Bijlagen

Bijlage 1: Tabel afschrijvingstermijnen per 1 januari 2025

In de nota afschrijving- en activabeleid (raad 3 juli 2025) is bepaald dat de tabel met de afschrijvingstermijnen onderdeel is van de kadernota. Deze tabel wordt indien noodzakelijk jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld.

Op grond van actuele ontwikkelingen en inzichten is de afschrijvingstermijn van gebouwen gewijzigd van 40 jaar naar 50 jaar.

Omschrijving	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Immateriële activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage wordt verstrekt
Grond, woonruimten en bedrijfsgebouwen	
Grond	0
Gebouwen	50
Parkeergarages	55
Semipermanente voorzieningen	20
Renovatie/ bouwkundige aanpassingen	15
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering	60
Pompen riolering (technische installaties)	15
Vijzelgemaal	40
Aanleg sportvelden natuurgras	30
Renovatie sportvelden	15
Aanleg onderlaag kunstgras	30
Aanleg toplaag kunstgras	15
Wegen/ terreinverhardingen	50
Wegen met kortere levensduur en renovatie	15
Aanleg en reconstructie openbaar groen	15
Reconstructies bomen	40
Vijvers	15
Kunstwerken	20
Openbare verlichting: lichtmasten	40
Openbare verlichting: armaturen	20
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	
Voertuigen	8
Technische installaties	15
Telefooncentrales	10
Kantoor- en huishoudelijk apparatuur (foto, repro, koeling)	5
Machines en gereedschappen	8
Overige materiële vaste activa	
Hekwerken e.d.	20
Meubels en inventaris	15
Buiteninventaris (speeltoestellen)	10
Automatisering (hardware en software)	5